

The Jean Hailes *Foundation* *for women's health*

Hormonska terapija

Šta je hormonska terapija?

Hormonska terapija (HT) ili nadomjesna hormonska terapija (HRT) lijek je koji se sastoji od kombinacije ženskih hormona estrogena i progesterona, a ponekad i muškog hormona testosterona.

Ova terapija može biti prepisana kako bi se smanjili simptomi prouzročeni opadanjem razine hormona – osobito estrogena – tijekom menopauze, kao što su valunzi, suha vagina, inkontinencija prouzročena naprezanjem, nesanica i promjene raspoloženja. HT može spriječiti i lomove kostiju kod žena koje imaju osteoporozu, ako ne podnose druge vrste terapija.

Sam estrogen se prepisuje ženama kojima je izvađena maternica. Ženama koje imaju maternicu, sami estrogen može izazvati pretjeranu stimulaciju stanica koje oblažu maternicu, što dovodi do veće opasnosti od endometrijalnog raka. Taj rizik se smanjuje dodavanjem progesterona uz estrogen. Progesteron je poznat pod imenom 'progestin' ili 'progestogen' i prepisuje se u obliku tablete ili flastera.

Estrogen može biti prepisan u obliku tablete, flastera, gela, implanta, injekcije, kreme ili čepića (supozitorija). Doze i način davanja lijekova ovisi o pojedinačnoj potrebi svake žene i može biti potrebno mijenjati lijekove dok se ne nađe idealna metoda i doza. Upitajte liječnika za savjet i nadziranje terapije.

Kakve se mogu očekivati nuspojave hormonske terapije?

Neke žene mogu imati:

- mučninu
- osjećaj nadimanja
- bujanje dojki i neugodan osjećaj
- krvarenje između menstruacija
- gojenje
- povećanje opasnosti od grušanja krvi
- malo povećan rizik od srčanih bolesti i moždanog udara (kod žena koje su u predmenopauzi ili u postmenopauzi).

Što je 'kratkotrajna' a što 'dugotrajna' hormonska terapija?

Kratkotrajna hormonska terapija je hormonska terapija koja se obično uzima u trajanju od jedne do pet godina. Dugotrajna hormonska terapija koristi se najmanje pet godina. Kod većine žena simptomi nestaju u roku od pet godina od početka menopauze, tako da je najčešće potrebna samo kratkotrajna hormonska terapija.

The Jean Hailes Foundation for Women's Health

Education Unit
PO Box 1108, Clayton South,
Victoria, Australia 3169
173 Carinish Road, Clayton,
Victoria, Australia 3168

ACN 092 915 618

tel (03) 9562 6771
toll-free 1800 151 441
fax (03) 9548 9120
email education@jeanhailes.org.au
web www.jeanhailes.org.au

Hormonska terapija

Jesam li izložena većoj opasnosti da dobijem rak dojke ako uzimam hormonsku terapiju?

Neke studije koje se bave ispitivanjem povezuje li se dugoročna hormonska terapija s povećanjem rizika o raka dojke pokazuju malo povećanje rizika, dok druge pokazuju danemanikakvogrizika. Odluka o hormonskoj terapiji je individualna i treba biti donesena nakon što žena, u razgovoru s liječnikom, dobije sve informacije o individualnim rizicima, koristima i potrebama kao i odgovore na ono što nju osobno brine.

Redovito pregledavajte dojke i idite na papa test svake dvije godine. Ako imate preko 50 godina, obavezno idite na mamografiju svake dvije godine (BreastScreen pruža besplatne usluge – telefon 132 050).

Kada se ne preporučuje hormonska terapija?

Uglavnom ako žena ima:

- problema s rakom dojke od ranije
- endometrijalni rak
- neobjašnjivo vaginalno krvarenje
- problema s gružanjem krvi
- ugruške krvi u venama
- veći rizik od srčanih bolesti i moždanog udara, uključujući i probleme sa šećerom u krvi.

Međutim, čak i ako se radi o nekom od navedenih problema, hormonska terapija može biti korisna nekim ženama ako se dobro poznaju rizici i koristi od nje. Kod žena koje imaju oboljelu jetru, migrenu, epilepsiju, šećernu bolest, oboljelu žuč, fibroide, endometrioze i visoki tlak, svemu treba dobro posvetiti pažnju prije nego što im se prepíše hormonska terapija.

Što trebam pitati liječnika?

Prije početka hormonske terapije, pitajte liječnika koje vam se nude mogućnosti, koji su rizici i kakve su koristi od terapije. Kada vam hormonska terapija bude prepisana, trebete ponovno otići liječniku nakon par mjeseci i redovito ići na kontrolu svake godine.

Kome može koristiti terapija testosteronom?

Ženama koje su izgubile libido (nagon za spolni odnos) i koje se osjećaju umorne, terapija testosteronom može biti korisna, ako ti simptomi nisu vezani za fiziološke faktore i probleme u braku/vezi. Testosteron se može uzeti kao mogućnost terapije kod mladih žena koje imaju preuranjenu menopauzu ili nakon operacije odstranjenja jajnika.

Testosteron se daje kao implant, injekcija ili krema i obično se prepisuje na kraće vrijeme. Može se davati sam ili u kombinaciji s estrogenom i progestogenom, ali Therapeutic Goods Administration (TGA) još uvijek nije odobrio terapiju testosteronom za žene.

Gdje mogu dobiti više informacija?

www.jeanhailes.org.au
www.healthinsite.gov.au – HealthInsite
(02) 6289 8488